

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ РОСЛИННИЦТВА ІМЕНІ В. Я. ЮР'ЄВА**

**Матеріали міжнародної
науково-практичної конференції**

**«ПРОБЛЕМИ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА
НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ І ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ»,**

**присвячені ювілейним датам від дня народження видатних
вчених-рослиників: 130-річчю від дня народження доктора
біол. наук, професора *Льва Миколайовича Делоне*;
120-річчю від дня народження кандидата с.-г. наук
*Софії Михайлівни Фріденталь***

Харків – 2021

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ РОСЛИННИЦТВА ІМЕНІ В.Я. ЮР'ЄВА**

**Матеріали міжнародної
науково-практичної конференції**

**«ПРОБЛЕМИ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА
НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ І ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ»,**

**присвячені ювілейним датам від дня народження видатних
вчених-рослиників: 130-річчю від дня народження доктора
біол. наук, професора *Льва Миколайовича Делоне*;
120-річчю від дня народження кандидата с.-г. наук
*Софії Михайлівни Фріденталь***

1-2 липня 2021 року

**Харків
2021**

Проблеми аграрного виробництва на сучасному етапі і шляхи їх вирішення: матеріали міжнародної науково-практичної конференції присвяченій ювілейним датам від дня народження видатних вчених-рослиників: 130-річчю від дня народження доктора біол. наук, професора Льва Миколайовича Делоне; 120-річчю від дня народження кандидата с.-г. наук Софії Михайлівни Фріденталь (1-2 липня 2021 р.) / Інститут рослинництва імені В.Я. Юр'єва НААН. – Харків, 2021. - 414 с. (укр., англ., рос.)

У збірнику представлені матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми аграрного виробництва на сучасному етапі і шляхи їх вирішення» присвяченій ювілейним датам від дня народження видатних вчених-рослиників: 130-річчю від дня народження доктора біол. наук, професора Льва Миколайовича Делоне; 120-річчю від дня народження кандидата с.-г. наук Софії Михайлівни Фріденталь. Викладено результати досліджень науковців України, Молдови, Білорусії та Китайської народної республіки за тематичними напрямками: новітні технології в рослинництві, сучасні досягнення в селекції та насінництві, генетичні ресурси рослин, генетика, біохімія та біотехнологія польових культур, адаптивність до біо- та абіотичних чинників.

Видання рекомендоване вченим, викладачам вищих навчальних закладів, аспірантам, студентам сільськогосподарського профілів, фахівцям у галузі селекції, насінництва, генетики, імунітету, захисту рослин, рослинництва.

Рекомендовано до друку вченою радою Інституту рослинництва імені В.Я. Юр'єва НААН від 17.06.2021 р., протокол № 6.

Тези надруковані із збереженням авторської редакції. Автори несуть відповідальність за достовірність наукових фактів.

© Інститут рослинництва імені В.Я. Юр'єва НААН

**NATIONAL ACADEMY OF AGRARIAN SCIENCES OF UKRAINE
PLANT PRODUCTION INSTITUTE NAMED AFTER VYa YURIEV**

**"CURRENT PROBLEMS OF AGRICULTURAL
PRODUCTION AND WAYS TO THEIR SOLVING"**

**Proceedings of the international scientific-practical
conference dedicated to the anniversaries of the birth of
outstanding plant scientists:
the 130th anniversary of the birth of Doctor of Biological
Sciences, Professor *Lev Mykolaiovych Delone*;
the 120th anniversary of the birth of the Candidate of
Agricultural Sciences *Sofia Mykhailivna Fridenthal***

July 1-2, 2021

Kharkiv 2021

Current problems of agricultural production and ways to their solving: Proceedings of the international scientific-practical conference dedicated to the anniversaries of the birth of outstanding plant scientists: the 130th anniversary of the birth of Doctor of Biological Sciences, Professor *Lev Mykolaiovych Delone*; the 120th anniversary of the birth of the Candidate of Agricultural Sciences *Sofiiia Mykhailivna Fridenthal* (July 1-2, 2021) / Plant Production Institute named after VYa Yuriev of NAAS. - Kharkiv, 2021. 414-p. (Ukrainian, English, Russian)

The abstract book comprises the proceedings of the international scientific-practical conference dedicated to the anniversaries of the birth of outstanding plant scientists: the 130th anniversary of the birth of Doctor of Biological Sciences, Professor *Lev Mykolaiovych Delone*; the 120th anniversary of the birth of the Candidate of Agricultural Sciences *Sofiiia Mykhailivna Fridenthal*. The results of studies conducted by Ukrainian, Moldovan, Belarusian and Chinese researchers are presented. The following trends are covered: the latest technologies in plant production, modern achievements in breeding and seed production, plant genetic resources, genetics, biochemistry and biotechnology of field crops, adaptability to bio- and abiotic factors.

The abstract book is intended for breeders, seed and plant producers, geneticists, phytopathologists, teachers of higher educational institutions, post-graduate students, and agricultural students.

Approved for publishing by the Academic Council of the Plant Production Institute named after VYa Yuriev of NAAS, minutes No 6 dated June 17, 2021.

The abstracts are printed in the authors' edition. The authors are responsible for the accuracy of scientific facts.

© Plant Production Institute named after VYa Yuriev of NAAS

ЗМІСТ

Лев Миколайович Делоне: життєвий та творчий шлях видатного вітчизняного генетика <i>Кобизєва Л.Н., Фатєєва О.О.</i>	14
С.М. Фріденталь – видатний вітчизняний вчений в галузі селекції зернобобових культур <i>Ожерельєва В.М., Садовой О.О., М.Г. Голохоринська</i>	20

СЕКЦІЯ 1

Новітні технології в рослинництві

Ефективність використання комплексних мікродобрив Спектрум у посівах кукурудзи <i>Гирка А.Д., Сидоренко Ю.Я., Бочевар О.В., Алексєєв Я.В.</i>	24
Удосконалення елементів технології вирощування гороху на зерно <i>Глибокий О.М., Попов С.І., Авраменко С.В.</i>	29
Агробіологічні основи вирощування багаторічних трав на деградованих землях Південного Степу України <i>Голобородько С.П., Димов О.М., Погинайко О.А.</i>	33
Вплив строків сівби на продуктивність гібридів кукурудзи на зерно <i>Голод Р.М., Самець Н.П., Шубала Г.В., Ворончак М.В.</i>	38
Оптимізація елементів технології вирощування пшениці озимої <i>Дробіт О.С., Влащук А.М., Кляуз М.А.</i>	42
Розвиток галузі насінництва зернових культур як інноваційна основа зернового підкомплексу <i>Єгоров Д.К., Єгорова Н.Ю., Капустян М.В.</i>	45
Вплив інокуляції насіння та позакореневих підживлень на урожайність та якість ячменю ярого в Степу <i>Ищенко В.А.</i>	52
Мінливість урожайності насіння соняшнику кондитерського напрямку використання залежно від елементів технології вирощування <i>Коркодола М.М., Макляк К.М.</i>	56

Формування потенціалу продуктивності кукурудзи в умовах змін клімату на меліорованих землях зони Полісся Кочик Г.М., Мельничук А.О., Кучер Г.А.	60
Тривалість періоду вегетації сої залежно від площі живлення рослин Міхєєва О.О., Міхєєв В.Г.	68
Вплив погодних умов та азотних добрив на ріст і розвиток рослин кукурудзи Молдован В.Г., Молдован Ж.А.	72
Вплив комплексних мінеральних добрив та регулятора росту рослин на урожайність кукурудзи Огурцов Ю.Є., Музафаров Н.М.	76
Вплив строків сівби на ботанічний склад і урожайність бобово-злакового травостою Оліфірович В.О., Маковійчук С.Д.	79
Позакореневе живлення сої Осипчук А.М.	83
Формування різностиглих сінокосно-пасовищних злакових травостоїв Панасюк С.С.	87
Ріст і розвиток рослин сорго зернового залежно від забур'яненості посівів Правдива Л.А.	92
Перспективи розвитку аграрного виробництва на біоенергетичній основі Тараріко Ю.О., Лукашук В.П.	94
Сівозміни різної ротації на чорноземах типових в умовах нестійкого зволоження Лівобережного Лісостепу Цимбал Я.С., Бойко П.І., Мартинюк І.В.	100
Створення восковидних ліній кукурудзи на основі елітного гібридного матеріалу шляхом матроклінної гаплоїдії Чернобай Л.М., Ван Янбо, Понуренко С.Г., Цзян Мін, Лю Сінфан, Лю Сяолі, Сун Чентао	105
Ефективність позакорневих підживлень посівів сої комплексним добривом Фульвогумін Чинчик О.С., Козирський Д.В.	109

Вплив сортових особливостей на густоту рослин квасолі звичайної в умовах Лісостепу західного	
<i>Чинчик О.С., Оліфірович С.Й.</i>	112
Вплив елементів біологізації на продуктивність сівозмін в Степу	
<i>Шевченко М., Десятник Л.М., Артеменко С.Ф., Ліб І.М.</i>	116

СЕКЦІЯ 2

Сучасні досягнення в селекції та насінництві

Формування продуктивності різних сортів картоплі в умовах Західної частини Лісостепу України	
<i>Білінська О.М., Шубала Г.В., Літвішко А.Н., Ворончак М.В.</i>	120
Селекція сахарної кукурузи в Республіке Молдова	
<i>Ванькович Н., Гузун Л., Андриеш О., Секриер С.</i>	124
Борошномельні ознаки якості зерна сортів пшениці м'якої ярої залежно від середовищних умов вирощування	
<i>Василенко Н.В., Правдзіва І.В.</i>	128
Ступінь домінування у F ₁ полби ярої, визначення перспективних гібридних популяцій	
<i>Вечерська Л.А., Реліна Л.І., Білокобильська А.І.</i>	132
Новые достижения в селекции зерновой фасоли в Республіке Молдова	
<i>Возиян В., Авэдэний Л., Гуцу К.</i>	135
Сорти яблуні для інтенсивних технологій	
<i>Волошина В.В., Гоменюк В.І.</i>	141
Напрями селекції при створенні сортів пшениці м'якої озимої	
<i>Голик Л.М., Тимошенко О.В., Штакал М.І.</i>	147
Нові сорти-синтетики люцерни мінливої (Medicago x Varia Martyn)	
<i>Голуб М.А.</i>	152
Новітні сорти проса Інституту рослинництва імені В.Я. Юр'єва НААН	
<i>Горбачова С.М., Горлачова О.В., Єгоров Д.К.</i>	154

Продуктивність перспективних номерів еспарцету контрольного розсадника <i>Григор'єва О.М., Алмаєва Т.М.</i>	158
Шляховий аналіз продуктивності рослин ячменю ярого <i>Зимогляд О.В., Козаченко М.Р., Святченко С.І., Васько Н.І., Солонечний П.М., Наумов О.Г.</i>	163
Формування робочої колекції самозапилених ліній соняшнику стійких до трибенурон-метилу <i>Льченко А.С., Вареник Б.Ф., Ламарі Н.П.</i>	165
Пріоритетні напрями вітчизняної селекції соняшнику <i>Кириченко В.В., Макляк К.М., Коломацька В.П., Сивенко В.І., Леонова Н.М., Андрієнко В.В., Шепілов Б.П., Кузьмишена Н.В., Кираш Т.М., Росанкевич О.М., Чумаченко С.А., Курилич Д.В.</i>	171
Результати вивчення прояву норми реакції інтродукованих зразків картоплі в умовах Полісся України <i>Коваль В.С.</i>	175
Добір кращих гібридів біоенергетичних цукрових буряків <i>Корнєєва М.О.</i>	178
Насіннева продуктивність моркви столової за безвисадкового способу вирощування на півдні України <i>Косенко Н.П.</i>	182
Високопродуктивні сорти томата для механізованого збирання плодів <i>Косенко Н.П., Бондаренко К.О.</i>	185
Сорго – перспективна культура для вирощування в посушливих умовах південного Степу України <i>Костиця І.В., Остапенко М.А., Бондаренко Н.С., Ісаєва Н.М.</i>	189
Мелітопольські сорти персика для виробництва та селекції <i>Красуля Т.І.</i>	193
Направления, достижения и перспективы селекции зернобобовых культур в условиях южной Степи Украины <i>Лаврова Г.Д., Коблай С.В., Рабичук А.В., Очкала О.С., Джус Т.О.</i>	198

Групування сортів і ліній пшениці м'якої озимої за пластичністю та стабільністю прояву господарських ознак <i>Леонов О.Ю., Усова З.В., Суворова К.Ю., Іодковський В.З., Скрипник О.О., Хухрянська М.М., Байбак М.І., Зуза О.О.</i>	202
Теоретичні основи створення гібридів кукурудзи інтенсивного типу для умов зрошення <i>Марченко Т.Ю., Лавриненко Ю.О.</i>	206
Дослідження насіння соняшнику стеаринового типу вітчизняної селекції <i>Матвєєва Т.В., Папченко В.Ю.</i>	211
Успадкування показників продуктивності, якості та стійкості до біотичних і абіотичних факторів в <i>Glycine max</i> (L.) Merrill <i>Матвієць В.Г., Матвієць Н.М.</i>	213
Сорт промислових конопель Гармонія як приклад ефективного використання лінійносортової гібридизації в селекції <i>Міщенко С.В.</i>	218
Досягнення в селекції тритикале озимого <i>Москалець В.В., Гриник І.В., Москалець Т.З., Демидов О.А., Хоменко С.В., Волощук С.І., Москалець В.І.</i>	223
Мінливість ознак нових крупноплідних ліній соняшнику <i>Носаль О.О., Ведмедєва К.В.</i>	227
Оцінка сортів і вихідного селекційного матеріалу картоплі за стійкістю проти іржавої плямистості бульб <i>Писаренко Н.В., Сидорчук В.І., Гордієнко В.В.</i>	233
Генофонд и исходный материал для создания адаптивных сортов <i>Triticum aestivum</i> L. в аридных условиях их возделывания <i>Постолати А.А., Рудой М.М.</i>	237
Створення високопродуктивних ліній пшениці з використанням <i>T. Comractum</i> <i>Рожков Р.В., Криворученко Р.В., Турчинова Н.П., Попов В.М.</i>	244

Проблеми розвитку овочівництва в системі продовольчого ринку та шляхи їх вирішення	
Рудь В.П.	248
Роль зернобобових культур в аграрному секторі України	
Січкач В.І., Кривенко А.І., Соломонов Р.В.	254
Оценка линий кукурузы по скорости потери влаги зерном и другим ценным признакам	
Спыну Анжела	258
Адаптивність та урожайність тритикале за пізньоосіннього та ранньовесняного посіву	
Чернобай С.В., Рябчун В.К., Капустіна Т.Б., Мельник В.С., Щеченко О.Є.	264
Інноваційні цифрові технології в селекції нішевих культур на адаптивність	
Чернуський В.В.	269
Действие РРР на урожайность семеноводческих линий подсолнечника и экспериментальных гибридов F ₁ на их основе	
Чуйко Д.В., Бразін О.М.	273
Урожайність, якість зерна, борошна та тіста сортів тритикале в екологічних випробуваннях в Україні, США та Польщі	
Щипак Г.В., Святченко С.І., Вос Н., Хагерти Д., Щипак В.Г., Ничипорук О.О.	277
Нові ранньостиглі сорти сої Поєдинок та Каприз	
Якубенко О.В., Бойко К.Я., Зінченко О.С.	279

СЕКЦІЯ 3

Генетичні ресурси рослин

Поповнення Національного генбанку рослин України джерелами цінних господарських ознак	
Богуславський Р.Л., Сергєєва І.Л., Кузьмишина Н.В.	284
Базова селекційна колекція рицини за рівнями прояву ознак в Інституті олійних культур НААН	
Ведмедева К.В., Махова Т.В.	290

Збереження, вивчення та використання генофонду яблуні Дослідної станції помології ім. Л.П. Симиренка <i>Волошина В.В., Гоменюк В.І.</i>	294
Колекції генетичних ресурсів однорічних кормових та зернобобових культур <i>Галан М.С., Гук Р.М.</i>	300
Геофонд кукурудзи для гетерозисної селекції <i>Кузьмишина Н.В., Вакуленко С.М., Тертишина Н.В.</i>	304
Формування насінневої продуктивності колекційних зраз- ків стоколосу залежно від віку травостою <i>Марініч Л.Г.</i>	308
Вплив сортових особливостей колекційних зразків стоко- лосу безостого на довговічність і формування травостою <i>Марініч Л.Г., Сокирко М.П., Кавалір Л.В.</i>	312
Результати изучения еталонных сортов мировой коллек- ции кукурузы согласно UPOV, в условиях Молдовы <i>Мистрець Сильвия, Спыну Анжела</i>	316
Поповнення колекції генофонду обліпіхи новим різнома- ніттям <i>Москалець В.В., Москалець Т.З.</i>	320
Формування колекції зразків генофонду буряків та їх ви- користання <i>Орлов С.Д., Бровко С.М., Кулік О.Г.</i>	323
Генетические ресурсы растений в Беларуси – история фор- мирования, сохранение и их использование <i>Привалов Ф.И., Гриб С.И., Матыс И.С.</i>	326
Формування ознакової колекції сортів ячменю озимого за ознакою зимостійкості <i>Рябчун Н.І., Іллічов Ю.Г.</i>	331
Вивчення ліній нуту в умовах південного Лісостепу України <i>Силенко С.І., Андрущенко О.В., Кобизєва Л.Н., Безугла О.М., Вус Н.О.</i>	334
Оцінка зразків ярої м'якої пшениці за технологічними та хлібопекарськими властивостями <i>Солонечна О.В., Рябчун В.К., Музафарова В.А., Буряк Л.І., Шелякіна Т.А.</i>	338

Перспективи возобновлення и внедрения сорго в аграрно-промышленном секторе Республики Молдова <i>Спиваченко А.Б., Ротарь Еужен, Дрегля М.В.</i>	341
Сорти черешні колекції генофонду і відбірні форми селекції МДСС імені М.Ф. Сидоренка ІС НААН, виділені за показниками урожайності і якості плодів <i>Толстолик Л.М.</i>	346
Скринінг зразків національної колекції гречки за селекційно-цінними ознаками <i>Тригуб О.В.</i>	350
Генетичне різноманіття зразків озимого жита за крупністю зерна, високою урожайністю та числом падіння <i>Ярош А.В., Рябчун В.К., Буряк Л.І.</i>	355

СЕКЦІЯ 4

Генетика, біохімія та біотехнологія польових культур

Use of mature embryo culture in vitro for chromosome doubling in maize maternal haploids <i>Білинська О.В., Понуренко С.Г., Чернобай Л.М.</i>	359
Каллусообразование у експлантов льна масличного на различных питательных средах <i>Сорока А.И.</i>	362
Хімічний склад і якість сортів та перспективних гібридів тютюну в умовах Придністров'я України <i>Юречко А.А., Бялковська Г.Д., Вельган Є.Л.</i>	366

СЕКЦІЯ 5

Адаптивність до біо- та абіотичних чинників

Екологічні аспекти культивування буркуну білого однорічного <i>Бєлов В.О., Влащук А.М., Дробіт О.С.</i>	373
Хвороби бульб картоплі при зберіганні в умовах Лівобережного Степу України <i>Голосна Л.М., Шевчук О.В., Афанасьєва О.Г., Зленко Д.С.</i>	375

Вплив саліцилової кислоти на продуктивність сільськогосподарських культур за нульових технологій <i>Діденко Н.О., Коновалова В.М.</i>	378
Перспективні гібриди соняшнику за ознакою стійкості до альтернації в умовах півдня України <i>Кутіщева Н.М., Шугурова Н.О.</i>	381
Вплив погодних чинників на варіювання морфологічних показників трилінійних гібридів соняшника <i>Кутіщева Н.М., Шудря Л.І., Одинець С.І.</i>	385
Джерела стійкості гороху до хвороб та шкідників <i>Кучеренко Є.Ю., Звягінцева А.М., Зуєва К.В., Василенко А.О.</i>	389
Селекційна цінність нових сортів тритикале ярого <i>Любич В.В.</i>	394
Ecological and Genetic Approaches in Adaptive Winter Wheat Breeding Under Climate Change <i>Макаова Б.Є., Тищенко В.М.</i>	397
Особливості відбору та перевірки вихідного матеріалу нуту звичайного на стійкість до низьких позитивних температур в лабораторних умовах <i>Очкала О.С., Лаврова Г.Д., Гаврилов С.В.</i>	401
Морозостійкість зразків зимуючого гороху у польових умовах східного лісостепу України <i>Салій Д.С.</i>	404
Лісостеповий флористичний комплекс полезахисних лісових смуг <i>Сидоренко С.В.</i>	406
Випробування перспективного селекційного матеріалу на стійкість проти парші звичайної <i>Сидорчук В.І., Писаренко Н.В., Гордієнко В.В.</i>	410

phological, biological and economic traits. Over the past five years, 838 domestic and foreign maize accessions belonging to different subspecies, with various color of grain color, originating from geographically remote regions, have been acquired. At the present, it is promising to use accessions bred at institutions where significant progress has been made in heterosis breeding.

ФОРМУВАННЯ НАСІННЄВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ КОЛЕКЦІЙНИХ ЗРАЗКІВ СТОКОЛОСУ ЗАЛЕЖНО ВІД ВІКУ ТРАВСТОЮ

Марініч Л.Г.

Полтавська державна аграрна академія

E-mail:marinclubov1@gmail.com

Головну роль у вирішенні проблеми забезпечення безпеки продовольства країни відіграє кормовиробництво, бо воно є найважливішим стратегічним напрямком для підвищенні стійкості рослинництва і землеробства до нестабільності клімату і впливу негативних факторів [1, 2]. Тому багаторічні трави у польових агроєкосистемах, на сінокосах та пасовищах дозволяють усунути багато процесів деструкції, знизити ерозію, підвищити родючість ґрунтів, збільшити врожайність послідуєчих культур у сівоzmінах.

Широке поширення багаторічних злакових трав обумовлює їх висока врожайність та поживність корму, довголіття, зимостійкість, здатність до вегетативного відновлення, висока чутливість на поліпшення умов вирощування, здатність підвищувати вміст сирого протеїну при використанні в достатніх кількостях азотних добрив або при вирощуванні в травосумішках з бобовими травами, тому їх частка при використанні природних сінокосів і пасовищ може становити 90% .

Одним з цінних видів злакових трав є стоколос безостий. Рослини стоколосу безостого багаті на білок, його

мітяться до 15%, жирів 19,7-24,9%, клітковини до 8%. Головною його особливістю є те, що зелена маса і сіно багате на цукри та мінеральні елементи, такі як фосфор, кальцій, калій, магній, цинк, сірка. Стоколос безостий відзначається морозостійкістю і зимостійкістю, не вимерзає в сурові зими. Вузол кущіння переносить температуру до -46°C , весняні заморозки до -18°C . В зоні Лісостепу України є одним із самих посухостійких та зимостійких злаків.

Основним завданням сьогодення є створення і використання у виробництві нових високопродуктивних сортів, які б мали високу якість та гарні біохімічні властивості кормової маси. Теоретично доведено, що роль сорту у формуванні кормової та насінневої продуктивності досягає 20-70%.

Досить важливою ознакою при створенні сортів стоколосу безостого є його насіннева продуктивність. За дослідженнями українських та зарубіжних вчених, найвищу насінневу продуктивність мають стоколоси степної групи, так як у них більша кількість генеративних стебел, ніж у стоколосів лугової групи, але в той же час вони характеризуються нижчою врожайністю зеленої маси.

Дослідження проводились на дослідному полі Полтавської державної сільськогосподарської дослідної станції ім. М.І. Вавилова ІС і АПВ НААН України у 2014-2020 роках. Це центральна частина Східного Лісостепу України майже на умовній межі із Північним Степом і Південним Лісостепом – зона недостатнього зволоження. Ґрунт темно-сірий опідзолений.

Агротехніка вирощування багаторічних трав загальноприйнята для зони.

Матеріалом для досліджень слугував 131 колекційний зразок стоколосу безостого різного еколого-географічного походження.

Стоколос безостий досить довговічна культура, за умов польового травосіяння його можна використовувати 6-8 років, а на заливних луках він може давати високі врожаї до 20 і більше років.

Урожайність насіння – ознака, яка має найбільш важливе практичне значення і в напрямку якої ведеться селекція багаторічних трав.

Урожайність насіння залежить від співвідношення кількості вегетативних та генеративних пагонів, від довжини та ширини волоті, насінневої продуктивності рослин. Число генеративних пагонів у проведених дослідженнях значно впливає на врожай насіння культури, коефіцієнт кореляції склав приблизно $r = 0,94-0,99$.

За роки проведених досліджень кількість генеративних пагонів у сортів стоколосу безостого коливалася в межах 0-42 шт./кущ.

Найбільшу кількість пагонів рослини сформували у 1-3 рік використання. Їх кількість коливалася від 10 до 42 шт./рослину. Найбільшу кількість пагонів мали зразки: Anto UJ2000206 з Польщі (42 шт./кущ), С-1090 UJ2000179 з України (40 шт./рослину), КР-1 UJ2000271 з України (38 шт./рослину), Д 462381 UJ2000120 з України (37 шт./рослину), Радіомутант к-5 UJ2000210 з України (36 шт./рослину). Найменша кількість пагонів була у зразків Carlton UJ2000058 з Канади (10 шт./рослину), С 752 UJ2000190 з України (11 шт./рослину), К 42357 UJ2000104 з України (12 шт./рослину). У сорту стандарту Полтавський 52 UJ2000003 з України кількість генеративних пагонів в середньому за три роки становила 29 шт./рослину.

На 4-6 рік використання кількість генеративних пагонів значно знизилася і коливалася в межах 3-21 шт./рослину. Найбільшу кількість пагонів мали зразки: Anto UJ2000206 з Польщі (21 шт./кущ), С-1090 UJ2000179 з України (17 шт./рослину), Марс UJ2000284 з України (18 шт./рослину). У сорту стандарту Полтавський 52 UJ2000003 з України кількість генеративних пагонів в середньому за три роки становила 10 шт./рослину.

На 7 рік використання кількість генеративних пагонів коливалася в межах 0-11шт./рослину. Найбільшу кількість мали зразки Марс UJ2000284 з України (11 шт./рослину) та Anto UJ2000206 з Польщі (10 шт./кущ), у сорту стандарту

Полтавський 52 UJ2000003 з України кількість генеративних пагонів в середньому за три роки становила 5 шт./рослину. Слід зазначити, що 60% колекційних зразків не сформували генеративних пагонів. На 8 рік використання 80% зразків не сформували генеративних пагонів. Їх кількість коливалася в межах 0-7 шт./рослину. Найбільшу кількість мали зразки Марс UJ2000284 з України (7 шт./рослину) та Anto UJ2000206 з Польщі (6 шт./кущ), у сорту стандарту Полтавський 52 UJ2000003 з України кількість генеративних пагонів в середньому за три роки становила 3 шт./рослину.

Висновок За результатами вивчення колекційних зразків стоколосу безостого за ознакою кількість генеративних пагонів на рослину, для подальшої селекційної роботи при створення сортів з високою насінневою продуктивністю рекомендуємо використовувати зразки: Anto UJ2000206 з Польщі, С-1090 UJ2000179 та Марс UJ2000284 з України.

SEED PRODUCTIVITY OF COLLECTION SMOOTH BROMEGRASS ACCESSIONS DEPENDING ON THE AGE OF GRASS CANOPY

Marinich L.H.

Poltava State Agrarian Academy
E-mail: *mariniclubov1@gmail.com*

The today's primary objective is to create and use in production new high-yielding varieties that would be of high quality and possess good biochemical indicators of feed mass. It was theoretically proven that the variety accounted for 20-70% of fodder and seed productivity. Seed productivity is an important feature upon creating smooth brome grass varieties. Ukrainian and foreign researchers showed that steppe brome grasses had higher seed productivity due to a larger number of generative stems than meadow brome grasses, but at the same time the former gave lower green mass.

